

ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය

නීතිවේදී උපාධි පාඨමාලාව - 5 වන මට්ටම

අවසාන පරීක්ෂණය - 2007

ඉඩම් නීතිය - LWU 3312/4332

කාලය - පැය තුනයි

දිනය : 2007 මාර්තු මස 20 වන දින වේලාව ප.ව 1.30 සිට ප.ව. 4.30 දක්වා

අපැහැදිලි අත් අකුරුවලට ලකුණු අඩු කරනු ලැබේ.

ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

1. සමන්තේ එකම සොහොයුරිය වූ රාණී ඇගේ ස්වාමි පුරුෂයා විසින් 1990 වසරේ දී අත්හැර දමන ලදී. ඇයට කිසිදු ආදායම් මාර්ගයක් නොතිබුණු හෙයින් හා ඇය සිය ස්වාමි පුරුෂයාගෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම යැපෙමින් සිටි හෙයින් ඇගේ අවශ්‍යතාවන් ඉටු කර දීමට සමත් තීරණය කළේය. සිය ශාඛනාණ්ඩ සහිත නිවසේ ජීවත් වීමට සමත් රාණීට ඉඩ දුන්නේය. ඇයව තඩත්තු කළ සමත් මැහුම් ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා ඇය වෙනුවෙන් යම් මුදලක් ආයෝජනය කළේය. 1995 දී සමන්තේ අවසරය මත රාණී ආදායමක් ලබා ගැනීම සඳහා වත්තේ එළවලු වගා කිරීමට පටන් ගත්තාය. මැහුම් ව්‍යාපාරය සාර්ථක වූ අතර 1997 දී රාණී සහායකාවන් දෙදෙනෙකු සේවයට ගත්තාය. සමන්තේ විරෝධතාව මත ඇය මුදුන් තම නිවසේ නවත්වා ගත්තාය. තම නිවසින් පිට වී යන ලෙස 1998 වසරේ දී සමත් රාණීගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. රාණී ඉන් පිටවීම ප්‍රතික්ෂේප කළ විට සමන්තේ වැඩිමහල් පුතා ඇයගේ එළවලු වගාව හා මැහුම් කාමරය විනාශ කළේය. මේ නිසා රාණීට නිවසින් පිටවී සිටීමට සිදු වූ නමුත් දින දෙකකට පසු ඇය නැවත වරක් පැමිණියාය. 1999 දී සමත් තමන් වෙත පිවිස ගැනීමේ තබාගනිමින් නිවස තම බාල පුතුට තැනි කළේය. රාණී තවදුරටත් නිවසේ භුක්තියෙහි සිටියාය.

- (අ) රාණීට කාලාවරෝධය මගින් නිවස අත්හර ගත හැකි ද?
- (ආ) සමත් 1999 දී මිය ගියේ නම් ඔබේ පිළිතුරෙහි වෙනසක් ඇති වේද?

ඔබගේ පිළිතුර අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන හා විනිශ්චිත නඩු තීරණ ඇසුරෙන් පැහැදිලි කරන්න

2. 1911 දක්වා තීරණය වූ නඩු තීරණ සම්බන්ධය කිරීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ භුක්තික ප්‍රතිකර්මයක් යටතේ සහන ලබා ගැනීම සඳහා පදනම වශයෙන් civilis possessio නැතහොත් ut dominus සන්නකය අත්‍යවශ්‍ය වන්නේය යන මතයට ලංකාවේ පොදු අධිකරණ මතය සහය දක්වන බවයි. කෙසේ වුව ද අබ්දුල් අසීස් එ. අබ්දුල් රහමාන් නඩුවේ රාජාධිකරණ තීරණය මගින් නීතියේ වර්ධනයෙහි සුවිශේෂ වෙනසක් සිදු කරන ලදී. මෙම තත්ත්වය භුක්තික නඩුකර සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ තත්කාලීන අධිකරණ ආකල්ප මූලධර්ම කිරීමෙහි ලා විශාල බලපෑමක් ඇති කළේය. - මහාචාර්ය ජී එල් පීට්ස් ශ්‍රී ලංකාවේ දේපල නීතිය පළමු වෙළුම පිටු 223 - 224

පහත සඳහන් මාතෘකා යටතේ ඉහත ප්‍රකාශය විශ්ලේෂණාත්මකව අගයන්න
(අ) භුක්තික නඩුකරයක් පැවරීම සඳහා සපුරාලිය යුතු අවශ්‍යතාවන්

(ආ) පැමිණිලිකරු විසින් දේපල පරම ලෙස (exclusively) භුක්ති විඳීම

මෙහි පිළිගැනීම අදාළ නඩු තීරණ ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

- 3. බෙනට් නුගරුව නම් ඉඩමේ හිමිකරු විය. 1970 දී ඔහු කෙටිත් වෙනුවෙන් පොලිමරා උකසක් ඇති කළේය. M1 නැමති උකස් ඔප්පුව ලියාපදිංචි නොකරන ලද නමුත් කෙටිත් එම වසරේ දී ම නුගරුවෙහි භුක්තියට ඇතුළු විය. බෙනට් 1990 දී මිය ගිය අතර ඔහුගේ එකම පුත් මාවන් නුගරුවෙහි උරුමය ලැබීය.

1992 දී මාවන් නුගරුව සම්බන්ධයෙන් විනිශ්චිත දෙකක් සිදු කළේය. පළමු විනිශ්චිත (ඔප්පු අංක T1) පැනවීමට සිදු කරන ලද අතර දෙවන විනිශ්චිත (ඔප්පු අංක T2) ගිහාන්ට සිදු කරන ලදී. ගිහාන් ඉඩම මිල දී ගන්නා අවස්ථාවේ දී පැනවී නුගරුව ඒ වනවිටත් මිලයට ගෙන ගිබු බවත් එහි ලියාපදිංචි කිරීමේ කටයුතු සම්පූර්ණ කර නොතිබූ බවත් ගිහාන් දැනගෙන සිටියේය. ගිහාන් ඉඩම ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යාලයේ නිලධාරියකුට අල්ලසක් දී පැනවීමේ ලියාපදිංචිය ප්‍රමාද කළේය. ගිහාන් පසුව සිය ඔප්පු අංක T2 1992 සැප්තැම්බර් මස 22 වන දින ලියාපදිංචි කළ අතර පැනවීමේ ඔප්පුව 1992 ඔක්තෝබර් මස 05 වන දින ලියාපදිංචි කරන ලදී. ලේඛන ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්යාලයේ නිලධාරීන්ගේ නොසැලකිල්ල නිසා පැනවීමේ ඔප්පු අංක T1 වැරදි පත් ඉරුවේ ලියාපදිංචි කර ඇති බව පසුව දැනගන්නට ලැබුණි. කෙටිත් වෙත සිදු කරන ලද උකස 2000 වසරේ දී අවසාන වූ අතර 2002 දී කෙටිත් මරණයට පත් විය. කෙටිත්ගේ මරණයෙන් පසු පැනවී නුගරුවෙහි භුක්තියට පිවිසුණේය.

ලියාපදිංචි කිරීමෙන් නමා පූර්වතාව ලබා ඇතැයි පවසමින් ගිහාන් පැනවීමට එරෙහිව ප්‍රකාශන නඩුවක් පැවරීය. මේ අතර කාලාවරෝධය මගින් නමා නුගරුව අත්කරගෙන ඇති බව පැනවී නර්ත කරයි.

සාකච්ඡා කරන්න.

- 4. (අ) විනිසි හා දාස යාබද ඉඩම් හිමියෝ වෙති. නම ඉඩම වටා භාජ්ජයක් ඉදි කිරීමට තීරණය කළ විනිසි ඒ සඳහා එතෙක් පැවති වැට ඉවත් කළේය. මුල් මාසීම් සලකුණු විනිසි විසින් ඉවත් කර ඇතැයි පවසමින් දාස භාජ්ජය ඉදි කිරීම සම්බන්ධයෙන් විරෝධය පල කළේය. විනිසි දාසගේ චෝදනා ප්‍රතික්ෂේප කරයි.

සිය හිමිකම කියාපෑම සඳහා දාසට ගත හැකි පියවර කුමක් ද? ඔබගේ පිළිගැනීම නඩු තීරණ හා අදාළ ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රතිපාදන ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

- (ආ) බන්දු සිය හිස් ඉඩම ඵලවලු වගා කිරීම සඳහා පාලට අවුරුදු දෙකකට බදු දුන්නේය. බන්දු බදු කාලයෙන් අවුරුද්දක් සම්පූර්ණ කර තිබිය දී ප්‍රදේශයේ දාමරිකයෙකු වූ බාලා ඉඩමේ භුක්තිය බලෙන් ලබා ගත්තේය. ඉඩමේ භුක්තිය යළි ලබා ගැනීම සඳහා බාලාට එරෙහිව නඩුවක් පැවරීමට බන්දු දැන් අදහස් කරයි.

බන්දුට උපදෙස් දෙන්න.

5. මහිල් නාකුණුර නම් නිවසකින් යුත් දේපලෙහි හිමිකරු විය. මහිල් වසර පහකට විදේශගත වූ අතර එම කාලය තුළ දී නිවස හා ඉඩම බලා ගැනීම සඳහා ඔහු විදේශගත වීමට පෙර සිරිල් සමඟ ගිවිසුමකට එළඹුණේය. මහිල් රටෙහි නොසිටි කාලයේ දී ඉඩමෙහි පානිය ජල ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමට සිරිල් තීරණය කළේය. පානිය ජල යන්ත්‍රාගාරය ගැනීම සඳහා ඔහු ඉඩම එළපෙහෙළිකොට ජලය ගබඩා කිරීම සඳහා ජල චූංචියක් සවිකොට ගබඩාවක් වශයෙන් ගොඩනැගිල්ලක් ද ඉදි කළේය. ඉඩමේ ලිදක් තැනූ ඔහු ඉඩමට විදුලි හා දුරකථන සම්බන්ධතා ද ලබා ගත්තේය. අබලන් තත්ත්වයේ තිබූ නිවසේ වහල ද සිරිල් විසින් අලුත්වැඩියා කරන ලදී. ඔහු නිවසට නව ගෘහගාණ්ඩ එක්කොට හා නිවස යළි අලංකරණය කොට ජල නිෂ්පාදනාගාරයේ පිළිගැනීමේ ශාලාව බවට නිවස පරිවර්තනය කළේය. ඔහු ඉඩම මනාව සකසා ඉඩමට ඇතුළු වන ස්ථානයේ විසිතුරු ගේට්ටුවක් සවි කළේය. මහිල් ලංකාවට පැමිණි පසු සිරිල්ට ඉඩමෙන් පිටවී යන ලෙස දැනුම් දුන්නේය. ඉඩමට සිදු කරන ලද වැඩිදියුණු කිරීම් සඳහා වන්දි ලබාදෙන තෙක් ඉඩමින් පිටවී යෑම සිරිල් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදී.

සිරිල්ට වන්දි ලබා ගැනීම සඳහා හිමිකම් හිමි දෑ යි සාකච්ඡා කරන්න. ඔබේ පිළිතුර නඩු තීරණ ආශ්‍රයෙන් පැහැදිලි කරන්න

6. (අ) දයා හා මායා රබර් වගාවක් හවුල්කරුවෝ වෙති. මායා කොළඹ රැකියාව කළ නිසා දයා ඉඩම රැකබලා ගත්තේය. මායාගේ අදහස් විමසීමකින් තොරව දයා රබර් වගාවේ කොටසක් එළවලු වගාවක් බවට පත් කිරීමට තීරණය කළේය. ඒ අනුව ඔහු රබර් වගාවෙන් යොටසක් ඉවත්කර එළවලු වගා කළේය. අස්වැන්න ගබඩා කිරීම සඳහා ඔහු ඉඩමේ කුඩා කාමරයක් තැනුවේය. එළවලු හා රබර් විකිණීමෙන් ලැබූ සමස්ත ලාභය දයා විසින් සිය පරිභෝජනය සඳහා ගබඩා ගන්නා ලදී.

තමාට ලබාගත හැකි සහන සම්බන්ධයෙන් මායා ඔබේ උපදෙස් පතයි. මායාට උපදෙස් දෙන්න

(ආ) "එක් හවුල්කරුවකුගේ භුක්තිය අනෙක් හවුල්කරුවන්ගේ භුක්තිය වන අතර දේපල භුක්ති විඳින හවුල් අයිතිකරුවාගේ සිතෙහි දැකිවන රහස් වේගනාවක් මත එය අවසන් කළ නොහැකිය. ඉඩමෙන් පහ කිරීමට හෝ පහ කිරීමට සමාන යමක් සිදු වන තෙක් එක් හවුල්කරුවකුගේ භුක්තිය අනෙක් හවුල් අයිතිකරුවන්ගේ භුක්තියෙහි හිමිකමට ප්‍රතිවිරෝධී හෝ ස්වාධීන නොවේ" - ගුණවර්ධන එ. සමරනෝන් (1958) 60 න. කී. වා. 481 නඩුවේ 485 වන පිටුවේ දී

ඉහත ප්‍රකාශය පදනම් කරගනිමින් හවුල්කරුවන් අතර ඉඩමින් පහ කිරීමේ ප්‍රති පූර්ව නිගමනය පිළිබඳ මූලධර්මය විවේචනාත්මකව අගයන්න.

7. (අ) පරවගනාවන් අත්කර ගත හැකි විවිධ ක්‍රම සාකච්ඡා කරන්න

(ආ) අතුළු වෘත්තියෙන් මුද්‍රිත ශිල්පියෙකි. දිනපතා ඔහු සිය සොහොයුරාගේ උපකාරය ඇතිව මාර්ටින්ට අයත් ඉඩමක් හරහා වැටී ඇති අතුපාරක් ඔස්සේ සිය ප්‍රතිමා නගරයේ ප්‍රදර්ශනාගාරයකට රැගෙන යයි. සිය ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීමට අදහස් කරන අතුළු නගරයේ තමාගේම කුඩා වෙළඳ සැලක් විවෘත කළේය. සභායකයින් දෙදෙනෙකු සේවයේ

යොදවා ගත් ඔහු නගරයට ප්‍රතිඵල රැගෙන යාම සඳහා ත්‍රි රෝද රථයක් ද මිල දී ගත්තේය. නමා දැනට අඩි පාරක් වශයෙන් ගාවිත කරන මාර්ගය අවශ්‍යතාව මත ගමන් මාර්ගයක් ලෙස පාවිච්චි කිරීම සඳහා අවසර දෙන ලෙස අතුල මාර්ටින්ගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. කෙසේ වුව ද මාර්ටින් අතුලගේ ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

සාකච්ඡා කරන්න.

8. පහත සඳහන් දෑ අතුරෙන් ඕනෑම දෙකක් පිළිබඳ සටහන් ලියන්න

- (අ) ඉඩම භුක්ති විඳීම සඳහා හිමිකරුට ඇති අයිතිය සීමා කරන ව්‍යවස්ථාපිත විධිවිධාන
- (ආ) ඉඩම හිමිකම අත්කර ගැනීම හා පැවරීම සම්බන්ධ උපාමාර
- (ඇ) මුහුද හා මුහුදු වෙරළ සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන කෛනික තත්ත්වය
- (ඈ) පෝලියන් නඩුකරය

හිමිකම් ඇවිරිණි
